

Nordmalings kommuns Finanspolicy

Innehåll

1 Inledning.....	3
1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning.....	3
1.2 Övergripande målsättning med finansverksamheten.....	3
1.3 Revidering av finanspolicy.....	4
2 Organisation och ansvarsfördelning.....	4
2.1 Organisation.....	4
2.2 Ansvars- och befogenhetsfördelning.....	4
3 Finansiell riskhantering.....	5
3.1 Finansieringsrisk.....	5
3.2 Ränterisk.....	5
3.3 Valutarisk.....	6
3.4 Motpartsrisk.....	6
3.5 Operativ risk.....	6
4 Finansiering.....	7
4.1 Låneram.....	7
4.2 Tillåtna motparter vid finansiering.....	7
4.3 Godkända upplåningsformer.....	8
4.4 Tillåtna motparter för derivattransaktioner.....	8
4.5 Godkända instrument vid hantering av ränterisk i finansiering.....	8
4.6 Tillåtna motparter vid valutahantering.....	9
4.7 Godkända instrument vid valutahantering.....	9
4.8 Finansiell leasing.....	9
5 Placering.....	9
5.1 Placering av överskottslikviditet.....	9
5.2 Motpartsrisk i placering.....	10
5.3 Tillåtna motparter vid placering.....	10
5.4 Godkända instrument vid placering.....	10
6 Utlåning.....	10
7 Borgen.....	10
8 Intern kontroll.....	11
9 Uppföljning och rapportering.....	11
ORDLISTA.....	12

1 Inledning

Enligt Kommunallag (1991:900), 8 kapitlet 2 §, ska kommunerna förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. För att uppfylla kommunallagen vad gäller dessa säkerhetskriterier har Nordmalings kommun bl.a. upprättat denna finanspolicy. Finanspolicyn anger ramar och riktlinjer för kommunkoncernens finansverksamhet som fastställs av kommunfullmäktige. I kommunkoncernen inbegrips i detta sammanhang helägt bolag.

Enligt Kommunallag (1991:900), 3 kapitlet 17 §, ska kommunfullmäktige när vården av kommunal angelägenhet lämnas över till ett helägt bolag beredas tillfälle att yttra sig innan beslut fattas i företagets styrelse i ärende som är av principiell betydelse eller av större vikt. Vid borgen eller utlåning till helägt bolag ska detta beaktas.

Kommunens finansverksamhet och helägt bolag inom kommunkoncernen ska följa denna policy.

1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning

Den av kommunfullmäktige beslutade finanspolicyn syftar till att fastställa ramar och riktlinjer för kommunkoncernens finansiella verksamhet, gällande följande områden:

- Organisation och ansvarsfördelning
- Finansiell riskhantering
- Likviditetsplanering
- Skuld- och tillgångsförvaltning
- Intern kontroll
- Finansiell rapportering

1.2 Övergripande målsättning med finansverksamheten

Det övergripande målet för finansverksamheten inom kommunkoncernen är att medverka till en god ekonomisk hushållning genom att:

- säkerställa betalningsförmågan och trygga tillgången på kapital
- inom ramen för ovanstående, eftersträva bästa möjliga finansnetto beaktande finansiella risker
- kontinuerligt följa upp och rapportera samt säkerställa god intern kontroll.

Finansverksamheten inom kommunkoncernen ska bedrivas:

- med nyttjande av konkurrens på finansmarknaden
- betryggande med god riskkontroll och utan spekulativa inslag. Kommunkoncernens risktagande ska totalt sett och i enskilda affärer präglas av försiktighet
- med kompetens, affärsmässighet och effektiva beslutsprocesser.

1.3 Revidering av finanspolicy

Finanspolicyen ska fortlöpande utvärderas för att pröva dess ändamålsenlighet.

2 Organisation och ansvarsfördelning

2.1 Organisation

Ekonomiavdelningen är kommunens finansfunktion.

2.2 Ansvars- och befogenhetsfördelning

För kommunkoncernen ska följande ansvars- och befogenhetsfördelning gälla inom finansverksamheten.

Kommunfullmäktiges ansvar är att:

- besluta om finanspolicy gällande finansverksamheten i kommunkoncernen
- besluta om en beloppsram för kommunkoncernens externa upplåning i samband med fastställandet av budget
- besluta om kommunens utlåning till och borgen för externa parter
- besluta om kommunens finansiella leasingavtal av betydande omfattning
- besluta om borgen då extern upplåning sker av helägt bolag
- fastställa borgensprovision
- följa utvecklingen av finansverksamheten inom kommunkoncernen genom årsbokslut och övrig finansiell rapportering under löpande år
- delegera det operativa ansvaret för finansverksamheten till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens ansvar är att:

- utarbeta förslag till revideringar av finanspolicy gällande finansverksamheten i kommunkoncernen
- säkerställa kommunkoncernens kapitalförsörjning
- besluta om delegationsordning för finansverksamheten i kommunen
- löpande följa finansverksamheten inom kommunkoncernen genom finansiell rapportering
- återrapportera finansverksamheten till kommunfullmäktige.

Helägt bolags styrelses ansvar är att:

- bolaget fastställer och följer denna finanspolicy
- löpande följa finansverksamheten inom bolaget genom finansiell rapportering.

Ekonomichefens ansvar är att:

- ha det övergripande ansvaret för att finansverksamheten bedrivs på det sätt och inom de ramar som kommunstyrelsen beslutat

3 Finansiell riskhantering

Risker uppkommer i all finansverksamhet, en del beror på fattade beslut och andra på avsaknad av beslut. De finansiella riskerna ska hanteras genom en verksam finansförvaltning där hänsyn tas till den kostnad som det medför att minska eller eliminera risker.

3.1 Finansieringsrisk

Finansieringsrisk innebär att medel inte kan lånas upp eller bara till kraftigt ökade kostnader. Genom att försäkra sig om kreditlöften kan risken minskas.

Refinansieringsrisk innebär att det vid ogynnsamma marknadslägen kan vara svårt att till fördelaktiga ränte- och lånevillkor placera om stora delar av lånevolymen. I syfte att möta eventuella svårigheter att uppta lån över tiden ska kommunkoncernen eftersträva att låneskulden har en spridd förfallostruktur. För att begränsa refinansieringsrisken får inte mer än 50 % av lånestocken, inklusive garanterade kreditlöften, förfalla inom en rullande 12-månaders period. Den genomsnittliga kapitalbindningen bör ej understiga två år.

Marginalrisken innebär att kreditgivarnas påslag på marknadsräntorna vid omsättning av kreditavtal varierar på ett ofördelaktigt sätt över tiden. Marginalrisken ökar om den inte kan bindas in i långa kreditavtal.

Likviditetsrisk är risken för att inte ha tillräcklig betalningsberedskap för att kunna täcka prognostiserade utbetalningar, och i viss mån oförutsedda utgifter, för en given period för kommunkoncernen.

Med likviditetsreserv avses medel som kan användas för att säkra kommunkoncernens kortsiktiga betalningsförmåga. I likviditetsreserven ingår obundna bankmedel, marknadsvärdet på placeringar som kan frigöras på tre bankdagar, outnyttjade kreditlöften och framtida positiva netto av kassaflöden inom tre dagar.

Förhandlingar med finansiärer ska ske löpande för att säkerställa finansiering.

3.2 Ränterisk

Ränterisken avser risken att förändringar i det allmänna ränteläget påverkar räntekostnaden i negativ riktning. Målsättningen är att begränsa de negativa resultateffekterna av kraftiga ränterörelser. Ränterisken ska hanteras genom att reglera strukturen på ränteförfallen i skuldportföljen och/eller genom att använda räntederivat. Syftet med att använda derivatinstrument är framför allt att ha kontroll på räntekostnader och skapa förutsägbarhet

när det gäller en ränteuppgångs påverkan på kommunkoncernens ekonomi. Det är också ett sätt att skapa en ökad flexibilitet i den löpande skuldhanteringen.

I syfte att begränsa räntekänsligheten och resultateffekten över tiden ska, som huvudprincip, maximalt 50 % av räntebindningen förfalla inom 12 månader. Nedanstående normportfölj ska gälla för räntebindning.

Löptid	Min	Max
<1 år	30	50
1-2 år	10	25
2-3 år	10	25
3-4 år	5	25
4-5 år	5	25
5-6 år	5	25
6-	5	25

En ytterligare avgränsning är att den genomsnittligt volymvägda räntebindningstiden bör vara mellan 2 år och 4 år.

Normalt bör aldrig lån/derivat upptas med längre löptid än 10 år.

3.3 Valutarisk

Valutarisken avser risken för att kommunkoncernen ska få negativ resultatpåverkan pga. valutakursförändringar. Exponering för valutakursrisk uppstår när man har kassaflöden, skulder och tillgångar i annan valuta än svenska kronor. Då det i den normala verksamheten, finansiering, inköp m.m. kan uppkomma transaktioner i utländska valutor måste möjligheten finnas att använda sig av olika derivatinstrument för att valutakurssäkra dessa transaktioner.

Målet för hanteringen av valutarisken är att minimera dess påverkan på kommunkoncernens resultat. Om upplåning sker i utländsk valuta ska valutarisken i direkt anslutning till affären försäkras bort.

Spekulativt positionstagande, i syfte att skapa intäkter på kursrörelser, får ej ske. Med spekulativt positionstagande avses här att ingå transaktioner där underliggande flöde inte finns.

3.4 Motpartsrisk

Motpartsrisken avser risken för att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden. Vid val av motpart ska enbart motparter med hög kreditvärdighet väljas. Kommunkoncernen bör även eftersträva att risken sprids mellan olika motparter.

3.5 Operativ risk

Den operativa risken innefattar faran för att förluster/skador kan uppstå till följd av att interna processer eller rutiner är bristfälliga, den mänskliga faktorn eller felaktiga system.

Risken ska begränsas genom ändamålsenlig ansvarsfördelning, en god intern kontroll i övrigt och kontinuerlig uppföljning och rapportering.

God intern kontroll inom finansverksamheten är att ha en effektiv organisation, riktlinjer och rutiner som säkerställer att redovisningen blir riktig och fullständig och att verksamheten bedrivs inom ramen för kommunallagen och andra bestämmelser i enlighet med kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens intentioner.

4 Finansiering

Avtal om finansiell leasing jämförs med upplåning och omfattas av reglerna för finansiering i denna policy.

Kommunkoncernens betalningsförmåga ska vid varje tidpunkt vara säkerställd via tillgång till likvida medel och/eller genom avtalade kreditlöften. Likviditetsplanering ligger till grund för betalningsberedskap på kort och lång sikt och är underlag för beslut om finansiering och placering av likvida medel. Likviditetsplanering innefattar investeringar och löpande verksamhet.

Det är inte tillåtet med upplåning som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst. För att uppnå låga finansieringskostnader måste konkurrens i upplåningen upprätthållas.

Vid offertförfrågan när det gäller finansiering, derivat och placering av överskottslikviditet bör förfrågan ske hos flera motparter för att säkerställa bästa villkor. Undantag får göras vid befarade stora och hastigt påkomna ränterörelser. Dokumentering ska göras av de alternativ som förekommit. Undantaget är även likviditet som ligger på konto hos kommunens affärsbank, där det ska vara fri tillgång till kapitalet.

4.1 Låneram

Total låneram för kommunkoncernen är befintliga lån och nyupplåningsram samt nyttjad checkkredit på koncernkontot. Beloppsram för kommunkoncernens upplåning fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med budget. Kreditbehov som uppstår under året, utöver den av kommunfullmäktige årligen beslutade totalramen, ska hanteras som ett ärende av principiell karaktär och beslutas av kommunfullmäktige.

4.2 Tillåtna motparter vid finansiering

Finansiering får endast ske genom:

- Lån hos Svenska staten, svensk bank eller svenskt finansinstitut/försäkringsbolag/pensionsanstalt
- Lån hos kommun/landsting eller företag inom kommun-/landstingskoncern
- Lån hos Kommuninvest i Sverige AB

- Lån hos utländsk bank eller finansinstitut om upplåning sker med tillämpning av svensk lag och lånedokumentation
- Bostadslåneinstitut

Nordmalings kommun bör eftersträva att minst 25 % av upplåningen, i genomsnitt under en flerårig period, sker från annan kreditgivare än Kommuninvest förutsatt att detta kan ske på jämbördiga eller bättre villkor.

4.3 Godkända upplåningsformer

Följande upplåningsformer är tillåtna;

- upplåning får ske genom banklån/checkkredit från svensk eller utländsk bank
- upplåning får ske genom tecknade av skuldebrev med annan finansiell institution eller placerare
- finansiell leasing

4.4 Tillåtna motparter för derivattransaktioner

- Skandinaviska Enskilda Banken AB
- Swedbank AB
- Nordea AB
- Svenska Handelsbanken AB

4.5 Godkända instrument vid hantering av ränterisk i finansiering

Följande derivat är godkända som instrument för ränteriskhantering;

- Ränteswappar
- Rönteterminer
- Räntheoptioner

Derivat är finansiella instrument vars värde eller pris baseras på värdet av ett underliggande värdepapper och som används för att hantera kurs- och ränterisker. Derivatinstrument får endast användas till att hantera finansiella risker i underliggande finansiella transaktioner gällande upp- och utlåning samt valutaexponering. Derivat kan användas till att förkorta eller förlänga räntebindningstiden, samt att säkerställa en maximal räntenivå. All användning av derivatinstrument förutsätter god förståelse för instrumentets funktion, prissättning, tillhörande risker och administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer. En riskbedömning och konsekvensanalys av derivattransaktioner ska alltid göras före affärsavslut. Konsekvensanalysen ska för varje ny typ av derivatinstrument innehålla en modell för derivatinstrumentets påverkan på förfallostrukturens räntebindning. Handel med dessa instrument i enbart ett spekulativt syfte medges inte.

4.6 Tillåtna motparter vid valutahantering

- Skandinaviska Enskilda Banken AB
- Swedbank AB
- Nordea AB
- Svenska Handelsbanken AB

4.7 Godkända instrument vid valutahantering

Godkända instrument vid valutahantering är;

- Avistaffärer i valuta
- Valutaterminer
- Valutaswappar
- Valutaoptioner

4.8 Finansiell leasing

All typ av finansiell leasing är att se som finansiering. För helägt bolag tas beslut om leasing i samråd med kommunens ekonomiavdelning. Då helägt bolag avtalar om leasing erläggs borgensprovision i de fall att beslut om borgen finns.

5 Placering

Överskottslikviditet är den likviditet som uppstår pga. tillfälliga likviditetsfluktuationer inom kommunkoncernen. Överskottslikviditet ska i första hand användas för att upprätthålla likviditetsreserven, täcka lånebehovet inom kommunkoncernen eller återbetala utestående lån. Om det ändå finns överskottslikviditet i kommunkoncernen ska den hanteras i linje med fastställd policy.

Målet för kommunen är att maximera avkastningen på de likvida medlen utan att säkerheten åsidosätts samt att tillgängligheten hålls på en tillfredsställande nivå.

5.1 Placering av överskottslikviditet

Placering av överskottslikviditet ska ej ske med längre löptid än ett år, såvida inte särskilda skäl föreligger. All placering ska i huvudsak ske med rörlig räntebas.

Marknadsvärdet för placeringar i räntebärande värdepapper visar vinst/förlust vid en avyttring och är därför intressant att följa upp i likviditetsrisksyfte.

5.2 Motpartsrisk i placering

Placering får endast ske i motpart enligt nedan och motpartsrisk ska spridas genom att fördela placeringar mellan olika emittenter. För att begränsa risken får placeringar endast ske i godkända instrument och med tillåtna emittenter.

Placering i enskilt papper får högst göras med 5 Mkr, undantag för papper som är emitterade eller säkrade av svenska staten.

5.3 Tillåtna motparter vid placering

- Svenska staten, av svenska staten helägda bolag samt av staten garanterade bolag
- Svenska kommuner och landsting samt av dessa helägda bolag under förutsättning av borgen såsom för egen skuld från ägaren
- Svenska banker
- Svenska bostadsfinansieringsinstitut eller motsvarande
- Värdepapper utgivna med bankgaranti av svensk bank

5.4 Godkända instrument vid placering

- bankinlåning
- räntebärande värdepapper

6 Utlåning

Extern utlåning får endast ske enligt kommunfullmäktiges beslut. Det kommunala åtagandet kräver att kommunen har god insyn i alla kredittagares ekonomi och verksamhet, och att kredittagarna tecknar fullvärdesförsäkring för tillgångarna.

All utlåning ska ske så att kommunens finansiella risker begränsas.

7 Borgen

Borgensåtaganden och garantier får endast ske enligt kommunfullmäktiges beslut. Borgensbesluten ska som regel avse proprieborgen och vara tidsbegränsade.

Kommunfullmäktige ska ha en mycket restriktiv inställning till borgensengagemang utanför kommunkoncernen. Att gå i borgen innebär ett risktagande. Riskbedömning förutsätts ha gjorts innan beslutet fattats. Vid beslutat borgensåtagande ska kommunen säkerställa god insyn i kredittagarens ekonomi och verksamhet. Som borgensman är kommunen intresserad av att varje investering som finansierats med ett borgenslån är betryggande försäkrat, därför

ska varje borgensåtagande följas av ett förbehåll om att gäldenären ska hålla investeringen försäkrad under hela åtagandetiden.

Åtagandet innebär även ökade administrativa kostnader av olika slag. Kommunfullmäktige fastställer därför i förekommande fall om en särskild avgift, borgensprovision, ska utgå för att teckna borgen. Underskrift enligt särskilda beslut om firmatecknare, får ske när beslutet vunnit laga kraft.

När det gäller fastställanden om kommunal borgen och garantier till det helägda bolagets finansiering beslutar kommunfullmäktige om enskilt fattat borgensbeslut eller en borgensram. Borgensram ska revideras regelbundet, dock minst årligen i samband med budget. I dessa fall ska borgensprovisionens nivå ligga till grund för att åstadkomma marknadsmässiga villkor.

Vid omsättning/konvertering av lån behöver inte nytt borgensbeslut fattas av kommunfullmäktige, då det finns ett tidigare fattat enskilt borgensbeslut eller en beslutad borgensram som lånet omfattas av. Ett enskilt fattat borgensbeslut fortsätter att gälla under förutsättning att det inte är bundet till ett enskilt lån. Omsättning/konvertering av lån är delegerat till kommunstyrelsen och vidare till delegat/teckningsrättsinnehavare. Detta gäller även påskrift av preskriptionsavbrott.

8 Intern kontroll

Den interna kontrollen är en viktig del i kommunens styrsystem. I begreppet intern kontroll innefattas kommunens organisation och alla de rutiner som syftar till att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv finansverksamhet, rättvisande redovisning samt att finansverksamheten agerar i enlighet med lagar och denna policy.

9 Uppföljning och rapportering

För att ge kommunens ledning information över finansverksamhetens utveckling ska en kontinuerlig uppföljning och rapportering ske.

Syftet med rapporteringen är

- att säkerställa att finanspolicyn efterlevs
- att kontrollera de finansiella riskerna inom kommunkoncernen
- att följa upp utfall mot fastställda ramar
- att göra finansverksamheten transparent för att ge god insyn samt hålla kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och det helägda bolagets styrelse informerade om kommunkoncernens finansverksamhet.

ORDLISTA

Avistaffär i valuta	<i>Köp eller försäljning av utländsk valuta för omedelbar leverans.</i>
Borgensprovision	<i>Ersättning för ansvarsförbindelse i form av borgen.</i>
Emittent	<i>Den som ger ut aktier eller andra värdepapper.</i>
Finansiell leasing	<i>Ett leasingavtal klassificeras som ett finansiellt leasingavtal om det innebär att de ekonomiska fördelar och ekonomiska risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.</i>
Finansnetto	<i>Skillnaden mellan räntor och andra kapitalkostnader som verksamheten betalar och de räntor och andra kapitalintäkter verksamheten får in, redovisas i resultaträkningen som finansiella poster.</i>
Låneram	<i>Det högsta belopp som kommunkoncernens externa skuld får uppgå till.</i>
Marknadsvärde	<i>Uppskattat försäljningsvärde på en fri marknad. Ju mer likvid tillgången är, desto mer rättvisande är detta uppskattade försäljningsvärde.</i>
Preskriptionsavbrott	<i>Preskriptionsavbrott innebär att preskriptionstiden förlängs. Om preskriptionsavbrott sker börjar alltså en ny preskriptionstid att löpa, vilket innebär att borgenären förlänger den tid han har på sig att begära betalning.</i>
Proprieborgen	<i>Ett borgensåtagande där borgensmannen går i borgen såsom för egen skuld. Detta innebär att kreditgivaren (borgenären) utan hinder kan välja vem han vill kräva betalning av när betalning uteblivit, dvs. den han tror att det är lättast att erhålla betalning ifrån. Vanligtvis kan borgensmannen krävas på betalning då det konstaterats att gäldenären saknar medel.</i>
Rating	<i>Internationell kreditvärdering som används vid upplåning. Högsta betyg är AAA, det sämsta är CCC och D. För att skilja sig från varandra kan olika värderingsinstitut använda olika sätt att formulera värderingen. Moody's benämner till exempel sin högsta värdering Aaa, medan Standard & Poor's använder AAA.</i>
Räntebindningstid	<i>Tidsperiod under vilken räntan på ett lån eller en placering är fast.</i>

Räntebärande värdepapper

Ett värdepapper som lämnar en viss bestämd ränta till innehavaren, under förutsättning att värdepapperet innehas hela löptiden.

Ränteoption

Rättighet för en köpare att göra en transaktion med en säljare till villkor som köpare och säljare har kommit överens om i förväg. Option vars underliggande egendom är en räntebärande tillgång.

Ränteswap

Avtal mellan två parter om en utväxling av räntebetalningar under en given löptid. Det är en metod att byta rörliga och fasta räntor mot varandra för att anpassa räntebetalningarna.

Räntetermin

Avtal mellan två parter om att köpa eller sälja underliggande värdepapper till ett visst pris vid en viss tidpunkt. Båda parter är skyldiga att fullfölja avtalet.

Valutaoption

Rättighet för en köpare att göra en transaktion med en säljare till villkor som köpare och säljare har kommit överens om i förväg. En option som har en valuta som den underliggande varan.

Valutaswap

Ett avtal mellan två parter att utbyta en viss valuta mot en annan valuta under en i förväg bestämd tidsperiod och i enlighet med vissa villkor.

Valutasäkring

Lån i annan valuta som samtidigt kurssäkras genom köp av valutatermin. Genom valutasäkring kan en verksamhet förhålla sig neutrala till kursförändringar mellan valutor.

Valutatermin

Avtal mellan två parter om att köpa eller sälja valuta till ett visst pris vid en viss tidpunkt. Båda parter är skyldiga att fullfölja avtalet.